

EENVOUD IS DE SLEUTEL

Sonja Teughels, Senior Adviseur Arbeidsmarktbeleid bij Voka, geeft haar visie op het doelgroepenbeleid.

Sonja Teughels

WV: Wat is jullie evaluatie van het doelgroepenbeleid? Zijn de maatregelen die genomen worden de juiste voor de juiste doelgroepen?

Sonja: Wij zijn heel positief over de keuzes die gemaakt zijn. Vanuit VOKA hebben we er reeds in ons memorandum aan de Vlaamse regering voor gepleit om de doelgroepen af te lijnen. We wouden daarbij géén fijnmazige benadering waarbij elke doelgroep in 5 criteria omschreven wordt, en waarbij je hele matrixen of schema's nodig hebt om te begrijpen over wie het precies gaat. Daarmee kan een werkgever niks. Eenvoud is de sleutel. Als een werkgever duidelijk voor ogen heeft welke maatregelen er beschikbaar zijn voor welke doelgroepen, kan hij zijn aanwervingsbeleid daarop afstemmen.

Natuurlijk is de schaduwzijde van eenvoud en een beperking van het aantal doelgroepen dat je een aantal groepen riskeert te missen. Een doelgroep die vandaag ont-

breekt zijn de langdurig werklozen. Dat is een steeds groeiende groep van mensen, ook vanuit Europa komt de aanbeveling om daarrond maatregelen te nemen. Vroeger had je de Activa-maatregel, maar die wordt afgeschaft. Samen met de vakbonden pleiten we ervoor dat daar een (administratief eenvoudiger) alternatief voor komt, onder de vorm van een RSZ-korting of premie. Maar voorlopig zijn we daarover nog in overleg met de Vlaamse Regering.

Verder zal uit de monitoring moeten blijken of de gekozen doelgroepen en maatregelen de juiste waren. En of deze keuzes effectief leiden tot een verhoging van de werkzaamheidsgraad. Vanuit VOKA staan we er alleszins positief tegenover. We zijn blij met de brede, eenvoudige benadering en met het feit dat de RSZ-korting niet gekoppeld wordt aan allerlei voorwaarden, zoals het opstellen van een opleidingsplan, investeren in werkbaarheid, minimumduur van de tewerkstelling,... Uiteraard zijn wij niet tegen bv. werkbaarheid maar als je die als voorwaarde gaat opleggen om een RSZ-korting te krijgen, wordt het weer veel te ingewikkeld en gaan de maatregelen hun doel voorbij schieten.

WV: Gaat dit een (voldoende) stimulans zijn voor reguliere werkgevers om kansengroepen tewerk te stellen? Geloven jullie erin dat de tewerkstellingskansen van deze kwetsbare groepen in reguliere bedrijven hierdoor gaan stijgen?

Sonja: Daar geloven we in maar we zijn er nog altijd van overtuigd dat een lastenverlaging voor de laagste lonen (ons initiële voorstel) het meest efficiënte middel zou zijn. Alle academici waren het erover eens dat dat het beste werkt. Maar goed, daar wou men niet in meegaan omdat dat te veel leek op een structurele lastenverlaging en dat

“We zijn blij met de brede, eenvoudige benadering en met het feit dat de RSZ-korting niet gekoppeld wordt aan allerlei voorwaarden, zoals het opstellen van een opleidingsplan, investeren in werkbaarheid, minimumduur van de tewerkstelling,...”

was een federale bevoegdheid. Men kan zich in deze ook afvragen of het federaal beleid dat vandaag zo sterk gericht is op lage lonen, niet eerder een doelgroepmaatregel is.

Los daarvan, onze achterban is tevreden met dit voorstel. Het belangrijkste is nu dit beleid goed te monitoren, om de effectiviteit en efficiëntie ervan op te volgen en bij te sturen waar nodig. Vanuit het federale niveau is het (doelgroepen)beleid nooit gemonitord, we zijn blij dat daar nu verandering in komt en we willen daar ook actief aan meewerken. Als na een tijd blijkt dat dit beleid niet werkt, moeten we dat durven herbekijken. Maar daar moeten we nu nog niet op vooruit lopen.

VW: Zou de overheid de tewerkstelling van personen met een handicap in reguliere bedrijven nog op andere manieren kunnen stimuleren?

Sonja: Vandaag is het belangrijkste instrument de VOP (*de Vlaamse ondersteuningspremie, nvd*). Het gebruik daarvan neemt jaar na jaar toe, dus dat werkt behoorlijk. Alleen denk ik dat dat instrument, net als vele andere, nog onvoldoende gekend is bij reguliere werkgevers. Zij vinden vandaag nog onvoldoende hun weg in het kluwen aan ondersteuningsmaatregelen. Ik pleit daarom voor een intermediair die werkgevers bijstaat in de aanwerving en ondersteuning van werknemers met een beperking. VDAB kan de rol opnemen, maar dat kan evengoed een private partner of een maatwerkbedrijf zijn. Maatwerkbedrijven houden hun expertise nog te veel intern vind ik, ze zouden die nog veel meer ten dienste kunnen stellen van de partners en bedrijven waar ze mee samenwerken.

We stellen vandaag vast dat het aantal groepen dat moeilijk aan het werk geraakt stijgt, terwijl de overheidsuitgaven moeten beperkt worden. De klassieke recepten werken niet meer. Dus we moeten stoppen met almaar naar de overheid te kijken voor middelen en oplossingen en op

zoek gaan naar andere werkwijzen. Denk bijvoorbeeld aan de Angelsaksische landen waar ze constructies hebben waarin ondernemingen en privé investeerders samenwerken met overheidsinstanties. Deze constructies worden afgerekend op de resultaten die ze behalen, maar zijn volledig vrij in de manier waarop ze de dingen aanpakken. Ook in Vlaanderen zie je stilaan goede voorbeelden opduiken (denk maar aan enclaves, maatwerkbedrijven die coöperaties oprichten en van daaruit met bedrijven gaan samenwerken, sociale interimkantoren,...) maar het zijn er nog te weinig en ze worden nog te weinig gestimuleerd.

We moeten nog veel meer bekijken hoe we de middelen die vandaag ingezet worden, maximaal kunnen laten renderen. Het helpt daarbij niet dat de bevoegdheden in Vlaanderen zo versnipperd zitten. Vlaanderen investeert vandaag 430 miljoen euro in sociale economie, maar de baten daarvan (uitgespaarde uitkeringen, inkomsten via personenbelasting,...) gaan naar andere beleidsniveaus. Ik vind het ook onlogisch dat Sociale Economie niet onder het beleidsdomein Werk valt. We zitten beleidsmatig nog veel te veel in een tweedeling, met aan de ene kant de (gesubsidieerde) sociale economie en langs de andere kant ondernemingen die werken met middelen die ze uit de markt halen. Terwijl we in de realiteit meer naar een continuüm evolueren, met reguliere bedrijven die meer personen met een handicap tewerkstellen, maatwerkbedrijven die meer en meer economisch gaan werken,... Beleidsmatig is er dan ook nog veel werk aan de winkel om op dat snijvlak van sociaal ondernemerschap het juiste kader te ontwikkelen, dat de zaken opentrekt. En niet omgekeerd, door bijvoorbeeld openbare aanbestedingen via sociale clausules enkel te gaan voorbehouden aan sociale economie ondernemingen. Dat is gewoon absurd, dat werkt niet! De overheid moet nagaan hoe ze de samenwerking tussen beide spelers kan faciliteren.

“Het belangrijkste is nu dit beleid goed te monitoren, om de effectiviteit en efficiëntie ervan op te volgen en bij te sturen waar nodig. Vanuit het federale niveau is het (doelgroepen)beleid nooit gemonitord, we zijn blij dat daar nu verandering in komt.”